WARIES MISDAADREEKS · Nº 280

Duistere Hemel in Halderberge

Het logboek van een sterrenspeurder

Een misdaadpuzzel in de vorm van het logboek van een privédetective

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Logboek H. Bakx, zaak Meulenbroek, Hoeven

Voor u begint 4

Sterrentaal 6

Wie is wie 7

Dag 1 · Het hok 9

Dag 2 · De dokter en de voorzitter 21

Dag 3 · Buren en zoeaven 27

Dag 4 · De zoon 32

Dag 5 · Basiliek en koepel 36

Dag 6 · De gifkast 41

Dag 7 · Wat Mien niet vertelde 45

Dag 8 · Een lijst uit de kas 49

Dag 9 · Het geld 51

Dag 10 · De dochter van de voorzitter 56

Dag 11 · Alles op tafel 60

Aan de lezer 65

Werkbladen 67

Antwoordformulier 71

Hints 74

Verzegeld 77

De oplossing 78

Nawoord 84

Voor u begint

Een puzzelboek, geen roman

Wat u in handen hebt, is het logboek dat privédetective Hester Bakx bijhield tijdens haar onderzoek naar de dood van Aad Meulenbroek, amateur-sterrenkundige uit Hoeven. Hester schrijft zoals rechercheurs dat leren: met de klok erbij, kort waar het kan, letterlijk waar het moet. Tussen haar aantekeningen zitten de stukken die ze verzamelde: bladzijden uit Aads eigen waarneemlogboek, e-mails, brieven, lijsten, een bankoverzicht, een foto.

U leest mee, dag na dag. Hester trekt in dit logboek geen conclusies voor u; dat mag u zelf doen. Alles wat u nodig hebt om de zaak op te lossen staat in deze bladzijden, maar niet alles wat mensen zeggen is waar. Sommigen liegen om zichzelf te beschermen, anderen om iemand die ze liefhebben, en één persoon liegt omdat hij iemand heeft vermoord.

Na het laatste logboekblad vindt u op p. 65 de vragen die u moet beantwoorden. Lees ze gerust nu al, zodat u weet waar u op moet letten. Daarna volgen werkbladen, een antwoordformulier en hints in drie niveaus, die op hun kop zijn gedrukt zodat u ze niet per ongeluk leest. De oplossing zit achter een verzegelde pagina. Open die pas als uw formulier is ingevuld.

Reken op twee tot vier uur speeltijd. U kunt het boek alleen spelen of samen: lees dan om de beurt een dag voor en vergelijk aan het eind uw antwoorden. Een potlood, een gum en eventueel een stapeltje plakbriefjes zijn handig.

Sterrentaal

Een paar woorden uit Aads schrift, voor wie niet in Leiden heeft gestudeerd

U hoeft geen sterrenkundige te zijn om deze zaak op te lossen. Alles wat u nodig hebt, staat in het dossier. Maar Aad schreef in sterrentaal, en Hester leest die moeiteloos. Daarom hier een klein woordenlijstje.

Meteoor, vallende ster	Een stofje uit de ruimte dat met tientallen kilometers per seconde in de dampkring verbrandt. Geen ster dus.
Meteorenzwerm	Elk jaar rond dezelfde datum vliegt de aarde door het stofspoor van een komeet. De Orioniden komen van de komeet Halley en hebben hun maximum rond 21 oktober.
Radiant	Het punt aan de hemel waar de meteoren van een zwerm vandaan lijken te komen. Staat de radiant onder de horizon, dan zie je bijna geen meteoren van die zwerm.
Grensmagnitude	De zwakste ster die een waarnemer nog met het blote oog ziet. Hoe hoger het getal, hoe zwakker de ster en hoe beter het zicht. In een dorp is 6 heel goed, in een stad haal je vaak niet meer dan 4.
Maanfasen	NM = nieuwe maan (niet te zien), EK = eerste kwartier (rechterhelft verlicht), VM = volle maan, LK = laatste kwartier (linkerhelft verlicht). Van nieuw naar vol duurt ongeveer twee weken.
Op- en ondergang	Zon, maan en sterren komen in het oosten op en gaan in het westen onder. Is de maan onder, dan staat ze niet aan de hemel, hoe helder het ook is.
Wereldtijd (UT)	De klok van sterrenkundigen over de hele wereld. In de Nederlandse zomertijd loopt de gewone klok twee uur voor op wereldtijd. In dit boek gebruikt iedereen de gewone klok.
Rood licht	Waarnemers gebruiken rood licht omdat het oog daarvoor minder gevoelig is: wie in rood licht kijkt, houdt zijn ogen aan het donker gewend.
Telformulier	Een standaardformulier waarop een teller per tijdvak het aantal meteoren, de grensmagnitude en bijzonderheden noteert.

Wie is wie

In de volgorde waarin Hester hen ontmoet of over hen hoort

Hester Bakx	particulier rechercheur, Recherchebureau Bakx in Roosendaal (vergunning POB 1288). Studeerde twee jaar sterrenkunde in Leiden voordat ze bij de politie ging. 48 jaar.
Aad Meulenbroek	overleden op 67-jarige leeftijd in de nacht van 20 op 21 oktober 2006. Gepensioneerd landmeter, amateur-sterrenkundige, Hoeven.
Mien Meulenbroek-Gommers	zijn weduwe, 64. Opdrachtgever van Hester.
Marco Meulenbroek	hun zoon, 41. Heeft een eetcafé in Breda.
Riet en Toon Damen	zus en zwager van Mien, Oud Gastel.
Ineke Mertens	huisarts in Hoeven.
Wim Raaijmakers	71, Bosschenhoofd. Gepensioneerd natuurkundeleraar, voorzitter van de Werkgroep Meteoren Halderberge.
Ellen Raaijmakers	dochter van Wim.
Sjaak Verbunt	secretaris van de werkgroep.
Ruud Snoeren	56, buurman van de Meulenbroeks (nr. 14). Boekhouder bij een tuinbouwbedrijf, penningmeester van de werkgroep.
Truus Hendrickx	buurvrouw aan de overkant van het achterpad. Heeft een hond, Bikkel.
Lidwien van Oers	66, Oudenbosch. Een bekende van Aad van vroeger.
Karin Dekkers	46, Oud Gastel. Heeft kruidentuin De Wolfskers, met een gifplantentuin en een tuinkas.
Frans Huijbregts	eigenaar van Eetcafé De Lantaarn aan de Markt in Oudenbosch.

DE WERKGROEP

De Werkgroep Meteoren Halderberge is een clubje van een man of vijftien dat vallende sterren telt en de tellingen doorstuurt naar een internationale database. Het bestuur bestaat uit Wim Raaijmakers (voorzitter), Sjaak Verbunt (secretaris)

LOGBOEK H. BAKX · DAG 1 · MAANDAG 30 OKTOBER 2006

Het hok

Hoeven. Bewolkt, later opklarend, 9 graden.

08.50 Telefoon op kantoor. Een vrouw, rustige stem, Brabants. Mevrouw Meulenbroek uit Hoeven. Haar man is negen dagen geleden overleden, afgelopen vrijdag begraven. ‘De dokter zegt dat het zijn hart was. Ik geloof dat niet meer sinds ik zijn schrift heb gelezen.’ Ze heeft mijn naam van een nicht die ik ooit hielp met een erfeniskwestie. En ze had gelezen dat ik sterrenkunde heb gestudeerd. ‘U begrijpt dan tenminste wat hij opschreef.’ Afspraak om half elf bij haar thuis.

10.30 Hoeven, een rijtjeshuis met lange achtertuin, nummer 16. Mien Meulenbroek-Gommers, 64, grijs kort haar, een vest dat te warm is voor binnen. Op de keukentafel een stapel rouwkaarten, een doos met kopieën van iets wat ze al voor me had klaargelegd, en een spiraalschrift met een zwarte kaft: *Waarneemlogboek A.M., deel 23*. Ze laat het niet los zolang ze praat.

10.40 Ik leg uit wat ik wel en niet kan. Ik ben geen politie. Ik mag niemand verhoren, geen papieren opeisen, nergens binnenvallen. Ik praat met mensen die met me willen praten en ik lees wat ze me geven. Als ik iets vind, gaat het naar de recherche, en dan beslist de officier van justitie of er verder gekeken wordt. Ze knikt. ‘Dat weet ik. Ik wil alleen dat iemand het serieus neemt.’

VERKLARING MIEN MEULENBROEK (AANTEKENING, DOOR HAAR GELEZEN EN GOEDGEKEURD)

MIEN: ‘Aad was gek op de sterren, al vijftig jaar. Hij was landmeter, dus hij hield van meten en opschrijven. Achter in de tuin heeft hij een hok gebouwd met een dak dat je eraf kunt schuiven, daar staat zijn telescoop. Op heldere nachten zat hij daar tot vier, vijf uur. Dan sliep hij in de hobbykamer achter, om mij niet wakker te maken. Zo ging dat al jaren.’

MIEN: ‘Die vrijdag, de twintigste, was zijn grote nacht. De Orioniden, vallende sterren. Hij had er de hele week over gepraat. ’s Avonds is hij eerst naar de sterrenwacht hier in Hoeven gegaan, omdat Wim daar een praatje hield, en daarna zou hij thuis gaan tellen. Ik ben om twintig voor zeven naar mijn zus Riet in Oud Gastel gereden. Toon, mijn zwager, was ook thuis. We hebben gekaart en tv gekeken. Om vijf over tien ben ik weggegaan, twintig over tien was ik thuis.’

MIEN: ‘Achter in de tuin brandde het rode lampje in het hok. Dat is zijn waarneemlamp, die verpest je ogen niet. Dan ga ik er niet heen. Als je hem stoort terwijl zijn ogen aan het donker gewend zijn, is hij een halfuur chagrijnig. Ik ben om twintig voor elf naar bed gegaan. Ik heb niets gehoord.’

MIEN: ‘Om zeven uur werd ik wakker. De hobbykamer was leeg, het bed niet beslapen. Ik ben in mijn ochtendjas naar achteren gelopen. De deur van het hok stond op een kier. Hij lag op de grond naast zijn stoel, vlak bij de deur, alsof hij naar binnen had willen gaan. Koud. Het rode lampje brandde nog. Het was tien over zeven.’

MIEN: ‘Dokter Mertens was er om tien voor acht. Aad had boezemfibrilleren, al een jaar of zes, en hij slikte digoxine. Ze zei dat het hart er waarschijnlijk mee was opgehouden, ergens tussen middernacht en twee uur. Ze vroeg of hij klachten had